

NEDERLANDSE
SINT-GREGORIUS
VERENIGING

*Contactblad voor alle koren
in het Bisdom
Groningen-Leeuwarden*

2014-3

JAARGANG 27
NUMMER 3

Colofon
PUNCTUM

Jaargang 27, nr 3, december 2014

Punctum is een uitgave van de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging (NSGV) in het Bisdom Groningen-Leeuwarden. Het blad verschijnt drie maal per jaar en is bestemd voor alle koren in het Bisdom Groningen-Leeuwarden. De uitgave is ook van belang voor de in het bisdom werkzame pastorale werk(st)ers, werkgroepen liturgie, (koor-) secretariaten, cantors, dirigenten en organisten.

Redactie: Het bestuur van de NSGV in het Bisdom Groningen-Leeuwarden
Redactieadres: De Tureluur 12, 8862 LD Harlingen
e-mail: josmanshande@gmail.com
Eindredactie/lay-out: Dhr. J. Manshande, secretariaat NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden , Ubbo Emmiussingel 79, 9711 BG Groningen
Bankrekening: 6702 65 578 t.n.v. Bisdom Groningen-Leeuwarden,
Ubbo Emmiussingel 79, 9711 BG Groningen,
onder vermelding van "t.g.v. NSGV"

Inhoud

Van de redactie	3
Van het bestuur	3
Fiori Musicali	4
Jaarverslag 2013	7
Activiteiten	11
Oproep voor dirigenten en zangers	20
Lijst reserve -musici	23
Jubilea	26

Van de redactie

Het zal inmiddels geen verrassing meer zijn maar met deze Punctum wel heel concreet: **u heeft de laatste Punctum in gedrukte vorm in handen.** Misschien een reden om deze uitgave zorgvuldig te bewaren. Maar meer dan de vorm, waarin wij u op de papieren wijze op de hoogte willen houden van kerkmuziek in ons bisdom, belangrijker is de inhoud en wat ú daar aan heeft, zowel als koor als als individueel koorlid. Dus al verandert de vorm, de inhoud hoeft u niet te missen. Sterker nog: door het gebruik van email verwachten we sneller, eenvoudiger en directer een groter aantal koorleden te bereiken. Met de digitalisering vervallen de abonnementskosten: de digitale versie is gratis! En ik herhaal het, mogelijk ten overvloede: we gaan er van uit dat de meeste mensen een email-adres hebben. Hier ligt een taak voor de secretariaten van de koren: de koorleden wijzen op het doorgeven van het email-adres aan Lisette Winter van het bisdom: l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl of, als ú als secretaris het blad digitaal ontvangt, dit door te sturen naar uw koorleden. En uiteraard hopen we dat de secretaris een afdruk wilt maken voor hen die geen emailadres hebben.

Wij gaan er voorzichtig van uit dat we met de digitale vorm de informatie sneller bij meer koorleden brengen. Wij zijn zeer benieuwd hoe de nieuwe manier van contact via email door de ontvangers wordt beoordeeld. Hoe we dat zouden kunnen weten? Ik stel voor dat u na het eerste digitale exemplaar in 2015 ons een bericht stuurt van goede ontvangst én wat u er van vindt! Deal?

Verder zit er weer heel wat leesvoer in deze Punctum. Over verleden (gregoriaans) en toekomst (Is er een toekomst voor de kerkmuziek?). Met deze laatste gedrukte Punctum neemt ook onze columnist de heer Peter Postma afscheid van ons. Geachte heer Postma, beste Peter, zeer hartelijk dank voor uw bereidheid om uw wederwaardigheden met onze lezers te delen. De vraag aan de overige lezers: wie wil het stokje van hem overnemen? Ook als u éénmalig een stukje proza wilt verzorgen is dit welkom.

**Een inspirerende kersttijd en
een goed begin van het nieuwe jaar gewenst.**

Jos Manshande

Van het bestuur

IS ER EEN TOEKOMST VOOR DE KERKMUZIEK?

Op zaterdag 1 november werd in De Rank in Nieuwegein-Zuid een congres gehouden onder het motto: De bazuinen klinken – kerkmuzikaal point of no return. Dit congres werd georganiseerd door ISOK (Interkerkelijke Stichting Opleiding Kerkmuziek). Ruim 30 kerkmusici en liturgen uit verschillende kerken zoals de RK Kerk, Oud Katholieke Kerk, PKN en andere protestantse kerkgenootschappen in Nederland waren aanwezig om na te denken over de toekomst van de kerkmuziek. Die toekomst ziet er zo op het oog niet al te best uit. Mede onder invloed van de groeiende onkerkelijkheid, teruglopende financiën, parochiefusies en sluiting van kerkgebouwen, is het aantal professionele kerkmusici sterk afgenomen en stijgt de gemiddelde leeftijd van onze organisten en dirigenten. Er is momenteel in Nederland niemand die kerkmuziek studeert en een “eigen” Instituut voor Kerkmuziek bestaat niet meer. Als ik goed geluisterd heb kan men in Utrecht nog kerkmuziek studeren aan het conservatorium en is professor dr. Richard Bot als kerkmuziekdocent verbonden aan het conservatorium van Amsterdam. Verder zijn er aan het Rotterdamse conservatorium Rotterdam enkele organisten in opleiding, maar die komen uit een wat strengere protestantse hoek waar de onkerkelijkheid (gelukkig) nog niet echt is doorgedrongen.

In het ochtendprogramma werden twee toekomstgerichte analyses gegeven door Dr. Mirella Klomp, theologe en gespecialiseerd in Liturgiewetenschap en (kerk-) muziek en door Dennis Vallenduuk, die o.a. als organist verbonden is aan de Plechelmusbasiliek in Oldenzaal. Ook is hij voorzitter van de Nederlandse Sint Gregorius Vereniging in het aartsbisdom Utrecht. Hierna was gelegenheid reacties te geven en volgde een zeer welklinkend middaggebed. Wat wil je wanneer je samen bent me kerkmuzikale vakgenoten. Ik heb hier in ieder geval zéér van genoten. 's Middags volgden “toekomstbeelden” waarbij vooral het toekomstbeeld van Jos Bielen o. pream. uit Averbode me is bijgebleven. Jos is de kerkmusicus van de Norbertijner abdij maar is daar buiten ook zeer actief. Als priester en norbertijn is hij tevens kerkmusicus en vindt dat zelf heel bijzonder. In Vlaanderen heeft

men het point of no return in de kerkmuziek allang achter zich gelaten en is men zeer actief in het geven van korendagen, cursussen aan dirigenten en organisten in de parochies. Van de bisdommen hoeft men daarbij geen geldelijke ondersteuning te verwachten; die is er gewoon niet. In het begin werden Jos en zijn priestercollega kerkmusicus door de kerkelijke overheid met argusogen bekeken, maar dat is gelukkig voorbij. Ook in Vlaanderen is er bijna niemand die op conservatorium niveau kerkmuziek studeert, maar plaatselijk is er veel enthousiasme. In overleg met de overheid en het Lemmens Instituut in Leuven is men zelfs bezig om opnieuw een opleiding voor kerkmuziek te starten.

Omdat Jos Bielen vanwege het feest van Allerheiligen zelf niet in levende lijve aanwezig kon zijn sprak hij ons toe vanaf een beeldscherm. Ik raad een ieder aan om deze beelden eens te bekijken. Je wordt er gewoon warm van! Zo zie je maar dat je ter plaatse met veel enthousiasme wel degelijk iets kunt bereiken. Niet afwachten tot bisschoppen, of kerkelijke leiders een startschot geven, maar gewoon zelf aan de gang gaan. Ik vond het zelf daarom ook fijn om iets te vertellen over de orgelcursus die momenteel in ons bisdom wordt gegeven door Mark Heerink aan kerkorganisten. Dit is een echte investering in de toekomst en geeft degenen die elke zondag spelen het gevoel dat zij gezien en gewaardeerd worden. Zo komt mede tot uiting wat de Amerikaanse bisschoppen schrijven in hun document over kerkmuziek uit 2007: *Sing to the Lord: Music in Divine Worship*. “Goede vieringen kunnen het geloof koesteren en voeden. Ondermaatse vieringen kunnen het verzwakken. Goede muziek maakt de liturgische gebeden van de christengemeenschap levendiger en intenser, waardoor allen de Drie-ene God met meer vuur en aandrang en met groter vrucht kunnen loven”.

Eén van de stelregels van de dag was dat we niet mochten somberen en juist daarom kwamen we tot de conclusie dat we moesten roeien met de riemen die er zijn en gezien het prachtige voorbeeld vanuit Vlaanderen niet bij de pakken neer moeten gaan zitten. Binnen het bestuur van onze Sint Gregorius Vereniging in het bisdom Groningen-Leeuwarden kwamen we dan ook op de

gedachte om eens naar Averbode af te reizen om ons daar door Jos Bielen te laten voeden.

Rond 15.30 uur reisde ik weer af naar het hoge Noorden. Een hele ervaring rijker en vast besloten om er iets mee te doen. Juist in tijden van krimp en vergrijzing in de Kerk van onze streken moeten we blijven zingen en spelen voor de Heer met alle middelen die we nu in huis hebben. Wanneer u dus zingt en speelt voor de Heer, blijf dit dan doen want u weet vaak niet half wat u teweeg brengt als dragers van de liturgie! Wie weet kunnen wij u daar bij helpen. We denken er in ieder geval over na en komen zeker bij u terug.

Pastoor Peter van der Weide
Voorzitter NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

{Diegenen die de presentatie van Jos Bielen (powerpoint+tekst in filmvorm) willen zien kunnen dit via email aan josmanshande@gmail.com aangeven. De presentatie zal via www.wetransfer.com beschikbaar worden gesteld.}

Fiori Musicali

Visioenen.

Het is waar veel mensen en zeker in de muziek van dromen: het hemelse ogenblik in de uitvoering, waarin alles op zijn plaats valt en er niets meer te wensen is. Een concertganger vroeg aan - toen nog violist - Jaap van Zweden: "Als u zo'n prachtig vioolconcert gespeeld heeft, loopt u dan ook dagenlang op wolkjes?" Hij antwoordde: "Vijf minuten mevrouw en daarna denk ik: Dat was niet goed, of dat kon beter." Het is bekend, dat zelfs de groten der aarde maar een paar keer in hun muzikale carrière het ultieme gevoel van volmaaktheid ervaren wat ze zich daarna hun leven lang zullen blijven herinneren.

Jaren geleden, in een dorp bij ons in de buurt, had een oudere muziekleraar een klein gemengd koor. Het was een hele aardige man met hart voor de vocale muziek. Hij droomde over concerten met prachtige koren in mooie kerken, veel toehoorders en groot applaus. Zelf zat hij altijd te klooiën met te weinig mannen-

stemmen. Geregeld was hij daarover aan het klagen en zei dan iedere keer: "Ik zou het zó graag nog eens goed willen hebben."

Op een gegeven ogenblik zag het Hoofd der School uit datzelfde dorp het licht en zette een advertentie: 'Mannen gevraagd om een shantykoor op te richten. Repetities in het plaatselijke café.' Binnen een paar weken had hij 35 mannen bij elkaar. Bovenstaande dirigent hilde het uit. Hij klaagde over zijn koor en zei heel verongelijkt: 'Daar bij dat shantykoor hoef je helemaal niet te kunnen zingen, maar je moet wel één keer in de veertien dagen verplicht dronken...!'

Voor het plaatselijke koor, waarin ik in de jaren zestig zo'n twintig jaar als bas heb meegezongen, stond een dirigent die in zijn werkbare leven postbode was geweest. Het was een 'begeistert' man, die wist wat mooie koormuziek was, oud en modern. Studeerde ons in met zijn viool. Twee hoogtepunten, waar we het hele jaar voor repeteerden, waren: in de winter de uitvoering voor de donateurs. Die zangavond werd dan na de pauze opgevuld met een toneelstuk en bal na. In de zomer was er het concours van de zangersbond. We zaten, niet gering, in de Super - Ere - Afdeling. Op een gegeven ogenblik moesten we er voor afreizen naar 'De Vereniging' in Nijmegen. Daar gebeurde het. We zongen volgens de jury zó mooi, dat we bij de beoordeling, in die hoogste afdeling, een eerste prijs kregen, met ook nog 'Lof van de jury!' Toen onze dirigent het toneel opgeroepen werd en een grote beker in zijn trillende handen gedrukt kreeg werd hij helemaal blauw om zijn gezicht. Hij hield hem, met twee handen wiebelend omhoog en het hele koor in de zaal dacht: "Hij gaat de pijp uit". Want hij was zichtbaar al in de zevende hemel...

Veel jaren later. Ook ik had een visioen om, naast het kerkkoor waar ik voor stond, geestelijke a capella renaissancemuziek te gaan dirigeren met een kleine groep onder de hoge gewelven van een verstilte oude kerk. In mijn dromen zag ik die prachtige muziek, heel katholiek, reeds als wierook omhoog gaan. En dus ging ik op zoek naar zangers m/v. Na veel bedelen, gezeur en afwijzingen bestond Capella '81 uit 11 mensen. In eerste instantie richtten we ons op kerstconcerten, te geven in een klein kerkje in de buurt. We versierden het met een grote kerstboom en vensterbanken vol

brandende kaarsen. Het was 1981 en zo iets was er toen in wijde omgeving praktisch niet, zodat we bij de eerste uitvoering, op de zondag voor Kerstmis in het kerkje, waar in deze tijd goed 100 mensen in zouden mogen, er 225 mensen zaten, en ook om ons heen stonden, zodat wij als koor nauwelijks adem konden halen, zo vol was het. Na zes jaar vonden enkelen, dat het koor met 11 leden te kwetsbaar was als er eens mensen niet konden komen door ziekte of vakantie. We breidden uit naar 18 mensen. De balans raakte eruit, steeds meer eigen meningen er in en voor mij de lol eraf...

Mijn visioen bleef en tien jaar later had ik, naast het kerkkoor, Capella Nova van 28 mensen bij elkaar. We zongen in oude kerken, vier- en vijfstemmige Latijnse renaissance motetten uit de Chester-uitgaven, met titels als: The Italian School, The Flemisch, The English, The German en The Spanisch School. A capella, met als enige hulpje mijn stemvork. Negen jaar hebben we fantastisch met elkaar gezongen. Toen gingen twee goeie sopranen naar een vrouwenkoor en overleden vlak achter elkaar twee bassen, op veel te jonge leeftijd. Einde koor...

Visioenen komen en gaan. Het is heerlijk om te blijven dromen. Na alle prachtige meerstemmigheid, ben ik acht jaar geleden, met mijn stemvork, terug gegaan naar de eenstemmige bron van alle muziek: Het gregoriaans. Alleen om het te zingen in de liturgie. En weer vond ik ze: gelijkgestemde zielen. Mensen, die de schoonheid ervan waarderen; het willen zingen, en daarmee van harte dienstbaar willen zijn tijdens ongeveer 16 vieringen in onze parochie en daarbuiten.

Beste koorleden,

Tezamen met de papieren Punctum neem ook ik afscheid. Ik heb het drie jaar met heel veel plezier gedaan. Dit was mijn laatste stukje. Bedankt voor het lezen.

**Prettige feestdagen en met hartelijke groet,
Peter Postma**

Aanvraag onderscheiding

Parochiebesturen en koorbesturen kunnen personen die zich verdienstelijk maken voor de muziek in de liturgie bij gelegenheid van een jubileum voordragen voor toekenning van een door de NSGV ingestelde kerkelijke onderscheiding.

De voorwaarden en procedure voor het aanvragen van een dergelijke onderscheiding zijn voor elk bisdom gelijk. Via de link: <http://www.nsgv.nl/index.php/onderscheidingen-groningen> komt u bij het aanvraagformulier.

Het aanvraagformulier dient te worden toegestuurd naar het bisdom, t.a.v. Lisette Winter, uiterlijk 2 maanden voor uitreiking aan de jubilaris.

Het volledige onderscheidingspakket van de NSGV inzake eretekenen bestaat uit het ereteken zelf, een oorkonde en een draagspeld, afhankelijk van de duur van het koorlidmaatschap in goud (40 jaar), zilver (25 jaar) en brons (12,5 jaar). Voor deze duren van het koorlidmaatschap wordt dit pakket alleen in zijn geheel verstrekt.

De laatste tijd constateren wij geregeld dat niet het gehele pakket wordt aangevraagd, terwijl dit wel zo zou moeten zijn. Met betrekking tot deze aanvragen proberen wij dan een middenweg te vinden, maar gebruikelijk is dit echter niet.

Het bestuur van de NSGV is zich er van bewust, dat eretekenen duur zijn, en de parochie voor hoge kosten geplaatst wordt, zeker als het meerdere jubilea betreft. Echter in principe dient het volledige onderscheidingspakket afgenomen te worden met betrekking tot de eerdergenoemde jubilea.

Dank voor uw medewerking in deze.

Bestuur NSGV Bisdom Groningen-Leeuwarden

Activiteiten

De NSGV wil komend jaar weer een korenavond organiseren en wel op donderdag 29 januari 2015 om 19.00 uur in de St. Martinuskerk te Sneek (Let op: gewijzigde datum van 9 oktober 2014!) Dit keer zal het thema zijn: Openingslied en slotlied.

- Wat voor normen kun je daarvoor aanbrengen?
- Wat kan meerstemmig en wat niet?
- Kies je een refreinlied of een strofelied?
- Hoe houd je rekening met een processie?

Dit zijn een aantal vragen waar we het die avond over gaan hebben. Natuurlijk gaan we ook samen oefenen en krijgen de koren de gelegenheid zich te presenteren.

Graag verneem ik vóór 15 september van u of u met uw koor op 29 januari aanwezig zult zijn.

Bij de reactie graag vermelden van welke plaats, kerk en koor de mail afkomstig is.

Wat kunt u verwachten??

1. De deelnemende koren ontvangen via de mail een vierstemmige zetting van "Wij zoeken u, als wij samenkomen" om vooraf in te studeren.
2. De deelnemende koren krijgen (afhankelijk van het aantal deelnemende koren) voor de presentatie 4 minuten ter beschikking om hun zelf gekozen openings- dan wel slotlied ten gehore te brengen.
3. In de resterende tijd mag 1 nummer uit het eigen repertoire gezongen worden, maar géén misdeel.
4. De op de avond in te studeren werken worden ook via de mail verzonden en dienen zelf te worden gekopieerd.

Voor vragen kun je terecht bij: Anja Haaze, 0514-562381
a.haaze@home.nl

Met vriendelijke groet,
namens pastoor van der Weide, voorzitter NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden

Anja Haaze

Basiscursus voor organisten

In maart 2014 is, zoals u eerder in de Punctum hebt kunnen lezen, een enthousiaste groep van 9 cursisten begonnen met de basiscursus kerkelijk orgelspel. Verdeeld over 2 groepen ('s ochtends en 's middags) krijgen de cursisten ongeveer 2,5 uur les van Mark Heerink. Inmiddels zijn 12 van de 15 bijeenkomsten geweest; er volgen dus nog 3 in 2015. In maart 2015 hopen we de cursus af te sluiten. Omdat de cursisten uit het gehele bisdom afkomstig zijn, hebben we lessen gehad in Sneek, Groningen, Emmen, Kloosterburen en Ter Apel. Van de les in Ter Apel vindt u bij dit artikel een foto

(Mark Heerink bespeelt het prachtige Nicholsonorgel, terwijl de cursisten luisteren).

Tijdens de cursus is onder andere aandacht besteed aan: algemene muziekleer, basiskennis liturgie, het maken van korte voorspelen, harmonisatie van liederen, het begeleiden van gregoriaans, het zingen van chants, en nog veel meer. Een boeiende cursus, waarbij de cursisten veel hebben geleerd.

Wellicht dat meer organisten in ons bisdom deze cursus ook willen volgen, het is echt de moeite waard. Heeft u belangstelling, dan kunt u dit alvast aangeven bij Lisette Winter (l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl). De NSGV komt er in een volgende nieuwsbrief op terug.

De eerste Adventszondag op zijn Gregoriaans!!

In deze dagen wandelen door het bos, park of tussen de weilanden is werkelijk geweldig! Wind, regen, snel afgewisseld door zonneschijn, halfbewolkte luchten, dan weer alles grijs. Het is zeer indrukwekkend maar niet altijd eenvoudig om daar geen griep of een simpele verkoudheid van over te houden. Maar wat mij het meest boeit in dit alles zijn de winderige, soms stormachtige ritmen die er te zien en te horen zijn en aan deze ritmen doen wolken, water en regen gewoon mee. Zelfs de ontbladerde bomen en grassprietjes laten zich door het winderige ritme niet onbetuigd en zwaaien mee. Wanneer je daar als musicus een maat in zou willen ontdekken heb je gewoon pech gehad want die is er niet. Het is niet keurig, niet telbaar en zeker niet te voorspellen. Alles is onderworpen aan de luchtdruk en meer van dergelijke zaken.

Maar wat heeft dit nu met Gregoriaans te maken zult u zich afvragen. Nu, eenvoudig gezegd, Gregoriaans is voor mij altijd net de wind: nu eens lieflijk, zacht, eenvoudig, bijna voorspelbaar dan weer volkomen onvoorspelbaar, met allerlei vreemde uitweidingen, maar overal is er een ritme in te horen - tenminste wanneer het juist gezongen wordt, zoals het de bedoeling is - . Wie echter tracht er een maat in te vinden heeft, juist als bij de wind, helemaal pech gehad: die is er niet. En het ontbreken van maat, volkomen netheid, telbaarheid, komt doordat het Gregoriaans twee belangrijke kenmerken heeft:

1. er wordt declamatorisch gezongen of/en
2. er zijn een aantal versieringen (bijna opera-achtig) in aangebracht. Zowel met betrekking tot de lengte als de (toon)hoogte. Het declamatorisch zingen vindt je terug in het zingen van psalmen, zoals bijvoorbeeld in de Vespers of in de mis wanneer er psalmverzen worden gezongen bij de Communio. Luisterend lijkt het ongewoon simpel, eenvoudig. Ik ken echter diverse mensen die al jaren Gregoriaans zingen en elke keer weer zeggen dat het zingen van Vespers geen eenvoudige zaak is: er zijn geen echte coupletten. Het enige wat lekker wegzingt is de antifoon (het refrein). De psalmverzen zijn namelijk wel uiterst poëtische aangelegenheden, maar hebben niet een bepaald vast terugkerend ritme

en ze zijn niet even lang. Maat is er zeker niet in te vinden. In de zogenaamde refreinen, Antifonen, waarmee een psalm begint en weer eindigt bespeuren we iets meer versieringen en de melodie is vaak wat diverser.

Wanneer we nu de misgezangen nemen is dit helemaal goed waar te nemen. Ik heb hier gekozen voor een communiegezing van de eerste Adventzondag. Eenvoudig maar in vergelijking met de refreinen uit de vesperpsalmen behoorlijk versierend en wel op twee manieren:

- a. belangrijke woorden worden versierd door extra noten waardoor er boven een lettergreep een melodietje extra ontstaat.
- b. ook kunnen belangrijke woorden een bijzondere muzikale aandacht krijgen door extra hoge(re) tonen.

Er is echter ook nog een derde mogelijkheid. De basisomvang van een melodie komt meestal niet verder dan een kwint maar bij belangrijke woorden wordt daar bovenuit geklommen en ontstaat er een 'de hemel in zingen'. Het is dan natuurlijk wel duidelijk dat het zingen vaneen Latijnse tekst van de zanger vereist dat hij wel weet wát hij zingt, anders is hij niet in staat om aan te voelen wat de verbintenis is tussen tekst en melodie.

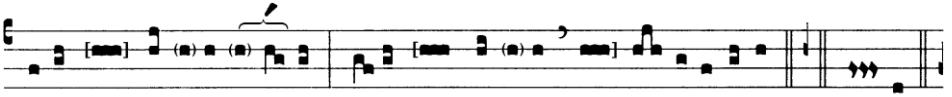
CO. I

D O-mi- nus da- bit be- nigni- tá- tem: *et

ter- ra no-stra da- bit fructum su- um.

The image shows a musical score for a voice part (CO. I). The lyrics are in Latin: "D O-mi- nus da- bit be- nigni- tá- tem: *et ter- ra no-stra da- bit fructum su- um." Above the notes, there are various decorative symbols and markings, including slurs, accents, and specific note values, which correspond to the points mentioned in the text about melodic ornamentation.

(De Heer zal ons zijn zegen schenken en de aarde zal rijke vrucht dragen.)

1. Bene[dixísti, Dómine,] terram 'tuam, aver[tísti capti]vitátem Iacob. *
 2. Véri[tas de] terra ór'ta est, et iu[stítia de] cælo prospéxit.
- (Bron: www.gregor-und-taube.de)

Bovenstaand ziet u de antifonen daaronder twee psalmverzen . De volgorde van zingen is als volgt: antifoön, psalmvers 1, antifoön, psalmvers 2, antifoön. U kunt zien dat de psalmverzen eenvoudiger lijken dan de antifoön. De psalmverzen worden doorgaans door één cantor of enkele solisten uit het koor gezongen, de antifoön door het hele koor. Wanneer er nog meer psalmverzen gezongen zouden worden zouden zelfs de kerkgangers de antifoön mee kunnen zingen. Let eens op de woorden: Dominus, benignitatem, fructum en lees dan nog eens wat ik hierboven geschreven heb over versieringen. Wellicht herkent u het een en ander. Een leuk spelletje is het om een potlood te pakken en de noten van de antifoön met elkaar te verbinden, u krijgt dan een echte golfbeweging te zien!

En dan zijn we weer terug bij de wind van het begin: de golfstoten zijn steeds anders, dan weer hoger, langer, lager, korter, enz. Bovendien ziet u ook onder en boven de noten 'wormpjes'. Dat zijn de oude handschriften die aangeven welke muzikale middelen de zangers moeten aanwenden om de tekst naar behoren te kunnen zingen. Deze 'neumen' geven aan welke noten breder gezongen moeten worden dan de andere. Soms staan er ook een paar noten aan elkaar vastgeschreven in de notenbalk. Meestal duidt dat er op dat je hier de noten vrij vlot moet zingen. Hoe vlot? Dat hangt van de dirigent af en van zijn (of haar) inzicht in de inhoud van de tekst, zijn (of haar) interpretatie en natuurlijk van zijn (of haar) muzikaliteit. Dit is in het kort iets over de praktijk van het Gregoriaans zingen. Veel zangplezier met het bovenstaande!

Wim Gosens † 13-09-2013

(Dit artikel is van de hand van de inmiddels overleden dirigent van de Schola Cantorum uit Leeuwarden. Geplaatst na overleg met zijn voormalige partner. Red.)

VACATURES

Het koor **Idem Dito te Steggerda** is op zoek naar een **dirigent**. Idem Dito is een enthousiast kerkkoor met een divers repertoire: van christelijke tot populaire liederen tot Taizé-gezang. Naast de muzikale medewerking aan de vieringen in de RK kerk aldaar (ongeveer zes keer per jaar) wordt ook regelmatig een gastoptreden verzorgd. Het koor telt elf dames, waaronder een organist die met haar keyboard de muzikale ondersteuning biedt. Daarnaast wordt ook geluidsmaterieel gebruikt. Wegens het vertrek van de vaste dirigente, die meer dan 20 jaar het dirigeerstokje zwaaide, zoekt het koor naar een opvolger. Het koor repeteert op maandagavond in de RK kerk te Steggerda. In overleg kan er op een andere avond gerepeteerd worden.

Belangstellenden kunnen reageren via e-mailadres idemdito@hetnet.nl.

Het **gemengd koor van de kerk H. Johannes apostel en evangelist te Frederiksoord** zoekt een **dirigent**. Het is een middelgroot koor (16 leden), waarin alle stemmen vertegenwoordigd zijn. Het zangseizoen loopt van september tot ongeveer half mei. Het koor oefent op woensdagavond van 19.30 uur tot 21.30 Uur in het zaaltje van de kerk te Wilhelminaoord.

Belangstellenden kunnen reageren bij mevrouw J. Jonker, jantjejonker@hotmail.com, telefoon 0521-382090.

Koorbestuur Frederiksoord

Annie Bank Edition
Postbus 347
1180 AH Amstelveen
Tel. 020-4412202
Email:sales@anniebank.nl

Op deze websites vindt u allerlei informatie over nieuwe uitgaven en over koormuziek.

www.anniebank.com, www.koormuzieknet.nl, www.organmusic.nl

Interessante internetpagina's:

www.meeroverdebijbel.nl

www.ccwatershed.org

www.concertzender.nl

www.donek.nl

www.antwoordpsalmen.be

www.nsgv.nl

Op deze internetpagina vindt u onder het tabblad 'links' een ruim aanbod aan interessante en relevante internetpagina's.

De internetpagina is recent geheel in een nieuw jasje gestoken.

Nog niet alle gegeven van NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden zijn geactualiseerd. Hier wordt binnenkort aan gewerkt. Het biedt ook de gelegenheid om bij andere bisdom in de kerkmuzikale keuken te kijken. Doen!

www.musicasacra.com

Engelstalige publicaties op het gebied van liturgie en kerkmuziek.

Jubilea

H. Antonius van Padua

St. Ceciliakoor koor van de geloofsgemeenschap Roodhuis

50 jaar dhr. J. Huite

St. Caeciliakoor en Intermezzokoor van de geloofsgemeenschap

Sneek

50 jaar dhr. F.A. Haaze

Bedum

St. Caeciliakoor van de parochie Maria ten Hemelopneming

25 jaar mevr. E.R.M. Choudry-Dietvorst

25 jaar dhr. W.J.H. Bos

25 jaar dhr. J.C.W. Bos

H.Norbertus

St. Vituskoor van de geloofsgemeenschap Winschoten

40 jaar dhr. H.G. Teuben

40 jaar dhr. A.G.A. Steneker

Uithuizen

St. Caeciliakoor van de parochie H. Jacobus de Meerdere

40 jaar mevr. A. Arling-Gerdez

35 jaar dhr. H. Middendorp

35 jaar dhr. J. de Winter

Wergea

Gemengd koor van de parochie H. Martinus

12½ jaar mw. G. Koopmans-Langhout

Zwartemeer

Gemengd koor St. Cecilia van de parochie H. Antonius van Padua

40 jaar mevr. A.M.H. Borghuis-Schwieters

25 jaar mevr. .A.M.H.W. Uniken-Prinsen

25 jaar mevr. J.M. Cosse-Maatje

12½ jaar dhr. J.H. Knol

Bij het secretariaat van de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging in het Bisdom Groningen-Leeuwarden komen regelmatig meldingen binnen van vacatures van dirigenten en organisten, zowel voor een vast dienstverband als voor tijdelijke waarneming en vervanging bij ziekte of langdurige afwezigheid.

Zelden slaagt het bestuur hierin succesvol te bemiddelen omdat zij niet beschikt over de benodigde gegevens.

Het bestuur roept daarom

dirigenten en organisten m/v

op om zich te melden bij het secretariaat (adres: zie binnenzijde achterpagina van Punctum).

Van hen wordt verwacht dat ze bereid zijn om naast hun reguliere, voor kortere of langere tijd repetities en vieringen te leiden en begeleiden, en/of in voorkomende gevallen te vervangen.

Wij verzoeken alle koorsecretariaten de volgende gegevens te mailen naar:

l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl (onderwerp: nsgv)

Parochie:

Plaats:

Naam koor:

Secr:

Tel nr. secr.

e-mail adres:

Het mutatieformulier kunt u vinden op de website van de NSGV.

Hier kunt u uw wijzigingen op aangeven.

**Samenstelling van het bestuur van de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging
in het Bisdom Groningen-Leeuwarden**

Past.drs. P.L. v.d. Weide	voorzitter Singel 64, 8601 AL Sneek pastoor@sintmartinussneek.nl
B.C. Janssen-Terbraak (0515) 580870	secretaris Turfkade 44, 8701 JM Bolsward pbjanssen@hetnet.nl
J.A. Manshande (0517) 414614	penningmeester eindredactie Punctum De Tureluur 12, 8862 LD Harlingen, josmanshande@gmail.com
C. Bekema (0515-573286)	lid De Domp 3, 8701 LC Bolsward cecilia-b@home.nl
U. Tjallingii (0508-2573623)	auditor Sint Janswei 42, 9033 WN Deinum tjallingii2@zonnet.nl
Vacature	Samenwerkingsverband Groningen en Drenthe en Noordoost Friesland

Secretariaat: Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging in het
Bisdom Groningen-Leeuwarden
(050) 406 58 88 Ubbo Emmiusingel 79, 9711 BG Groningen
l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl
website: www.nsgv.nl.

Landelijk secretariaat Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging:
Kantoor NSGV: Koningin Wilhelminalaan 3, 3818 HN Amersfoort
(030) 23 31 010 info@nsgv.nl tel. 030-2331010

Kopij voor Punctum jaargang 27 nummer 3, die zal verschijnen in december 2014, dient uiterlijk 10 november 2014 per post of e-mail bij het redactieadres aanwezig te zijn. Voor het redactieadres: zie het colofon op de binnenzijde van de voorpagina. De eindredactie behoudt zich het recht voor om artikelen in te korten.